

Dentz

vakblad voor tandartsen

ANT
ASSOCIATIE
NEDERLANDSE
TANDARTSEN

JAARGANG 6 - 2014 - NUMMER **3**

DE TOEKOMST LIGT
IN SAMENWERKING'

IMPLANTOLOGIE:
ALLES IN ÉÉN HAND

DE NATUUR ALS BASIS,
DE PATIËNT CENTRAAL

DE TANDARTS AAN HUIS

Jeroen Busscher:
**'De tandarts is de
ster van de praktijk'**

De tandarts aan huis

We kennen allemaal de aanbeveling: bezoek ieder half jaar de tandarts. Maar niet iedere patiënt is hiertoe in staat. Voor ouderen bijvoorbeeld, of voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, kan een bezoek aan de tandartspraktijk een té grote inspanning zijn. Voor deze mensen zijn er initiatieven waarbij de tandarts naar de patiënt toe komt.

Frank van Wijck

Tandarts Frans van Dongen stopte in 2008 met zijn eigen tandartspraktijk. Het was mooi geweest na al die jaren. Maar na een jaar niets doen besloot hij dat dit toch niet bij hem paste. Hij zocht naar een alternatief en dacht hierbij terug aan zijn jaren als praktijkhouder, waarbij hij ook tijdelijk als tandarts had gewerkt in een verpleeghuis in Utrecht. 'Er werd zo gesjouwd met die patiënten', vertelt hij. 'Ze moesten met de tillift uit bed en in een brancard worden getild en vandaar weer in de tandartsstoel. En na de controle – een minuut of tien werk – moest dit in omgekeerde volgorde weer helemaal opnieuw gebeuren.' Van Dongen had besloten het anders te doen: hij deed zijn spullen in dozen en ging daarmee samen met een assistente langs de bedden van de patiënten om hun gebitscontrole ter plekke te verrichten. 'Dat scheelde het verpleeghuispersoneel heel veel werk en het kostte ons amper extra tijd', vertelt hij. Hij dacht hieraan terug toen hij na zijn jaar

niets doen besloot weer actief te worden binnen zijn vakgebied. Hij ging lesgeven en gaf ondertussen handen en voeten aan zijn idee een ambulante tandartspraktijk te starten. Hij kocht apparatuur, een tandartsstoel en een röntgenapparaat, en na een half jaar kon hij aan de slag.

Onderzoek met TNO

René van Venrooij, initiatiefnemer van Novia Cura, is al twintig jaar actief met mobiele tandartspraktijken. Dit begon met jeugdandverzorging en daarna volgde justitie. 'Op een gegeven moment kwam ik in contact met TNO en het onderzoek dat daar gaande was naar vergrijzing', vertelt hij. 'Dat was zeven jaar geleden, We besloten samen te onderzoeken welke mogelijkheden er waren om ouderen via een mobiele voorziening tandheelkundige zorg te verlenen als zij zelf niet meer in staat zijn de tandartspraktijk te bezoeken. Een tandartskamer inrichten binnen een verpleeg-

Tandarts van Dongen bezoekt met zijn ambulante praktijk een patiënt

'Een praktijk in een verpleeghuis is te duur'

huis is een veel te dure optie. Van zo'n ruimte wordt te weinig gebruik gemaakt om de kostbare apparatuur die er nodig is te kunnen terugverdienen en up to date te houden.'

Met subsidie van de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij volgde een onderzoekstraject. 'Hierbij bleek al snel dat we met een groot logistiek probleem te kampen hadden,' zegt

Van Venrooij, 'namelijk het probleem hoe je de kwetsbare verpleeghuisbewoners op humane wijze in de tandartsstoel krijgt. Dus ontwikkelden we een speciale stoel die transfer vanuit het bed

naar de tandartsstoel in één stap mogelijk maakt: de roltandartsstoel.'

In de bus waarmee Novia Cura nu de mobiele tandartspraktijk heeft ondergebracht, kunnen drie van zulke stoelen worden meegenomen. Komt de bus ter plaatse bij het

verpleeghuis, dan worden die stoelen naar binnen gereden en wordt de patiënt ter plaatse in een ervan gezet. De tandarts hoeft in dit proces geen rol te spelen, en kan dus direct zijn werk doen bij de patiënt.

Ieder zijn eigen aanpak

Twee methoden dus, die verschillend tot stand zijn gekomen en die ook verschillende uitgangspunten hebben. Van Dongen werkt behalve voor ouderen die niet meer zelf naar de praktijk kunnen komen, ook voor terminale patiënten, voor mensen met een geestelijke of verstandelijke beperking of voor mensen die te bang zijn om de tandartspraktijk te bezoeken. Hij doet dit als solist en bezoekt slechts enkele patiënten per dag, vaak in de thuissituatie.

De apparatuur en instrumenten die hij nodig heeft, heeft hij verdeeld in vijf dozen, zodat hij deze probleemloos zelf in en uit de auto kan tillen, en zodat ze gewoon in zijn perso-

Een patiënt wordt naar de praktijk van Novia Cura gebracht

nenauto passen. 'Ik heb nog gedacht aan een bestelbusje', vertelt hij, 'maar daarin moet je die dozen vastzetten omdat ze anders gaan schuiven. In mijn auto kan ik ze gewoon klem zetten voor de achterbank.' Van Dongen heeft een draagbare unit met twee boormachines, een afzuigstelsel en röntgenapparatuur met een extra gevoelige sensor. Voor zichzelf heeft hij een opklapstoeltje van Ikea. Hij heeft een opklapbare werktafel en de lamp draagt hij op zijn hoofd. De losse materialen zitten in een verrijdbaar kastje. Hij neemt zijn instrumenten steriel verpakt mee en gebruikt zoveel mogelijk disposables.

Volledig geoutilleerd

Novia Cura werkt primair voor verpleeghuizen, maar ook voor mensen met een geestelijke of lichamelijke beperking. Incidenteel worden mensen thuis behandeld. 'We doen zoveel mogelijk ter plaatse', zegt Van Venrooij. 'Controle en preventie gaan daar prima, maar voor behandeling nemen we iemand mee de bus in. Hierin is een volledig geoutilleerde tandartspraktijk gevestigd, waarin we voldoen aan alle richtlijnen en waarin we desgewenst zelfs implantologie kunnen bieden. De bus is ook voorzien van een sterilisatie-unit voor het instrumentarium. De inspectie heeft ons

al bezocht en heeft onze mobiele praktijk positief beoordeeld.' Indoen nodig, kan een patiënt ook in een verpleegbed in de bus terecht. De start werd gemaakt in 2007, in de regio Tilburg. Hier is verpleeghuis De Wever gevestigd, dat ook betrokken was bij het TNO-onderzoek waarover Van Venrooij al sprak. 'Ook met het huidige overheidsbeleid voor de langdurige zorg blijft de focus op de verpleeghuiszorg voor ons interessant genoeg', zegt hij. 'We krijgen alleen te maken met mensen met een steeds grotere zorgzwaarte. Iemand die dement is, is moeilijker te behandelen. Je moet je als behandelaar dus echt wel betrokken voelen bij de doelgroep. Gelukkig treffen we steeds vaker jonge mensen voor wie dit ook geldt.'

Novia Cura heeft inmiddels twee mobiele praktijken en het verzorgingsgebied bestrijkt nu Tilburg, Eindhoven, Utrecht en Nijmegen. Per dagdeel kunnen zo'n vijftien patiënten worden behandeld. Op de bus zit een begeleider die ook dienst doet als chauffeur en die zo nodig de patiënten naar de bus brengt en weer terug. Op de kamer werkt de tandarts solo, geassisteerd door een verzorgende van het verpleeghuis. Afhankelijk van de planning van de dag gaat ook een mondhygiëniste mee.

Behandeling in de speciaal ontwikkelde roltandartsstoel van Novia Curia

Kennis overdragen en uitbreiden

Beide tandartsen constateren dat bij hun start de aandacht voor mondzorg in de verpleeghuizen minimaal was. 'Dat wordt nu duidelijk beter', zegt Van Venrooij. Toch gebeurt nog vrij weinig op het gebied van preventie, stelt Van Dongen, en dit geldt net zo goed voor verzorgingshuizen als voor verpleeghuizen. 'De ouderen komen er steeds vaker met hun eigen tanden binnen, maar door gebrekkig onderhoud zijn na verloop van tijd toch vaak extracties nodig. Gelukkig zijn er steeds meer mondhygiënisten die ook ambulante werken. Structurele samenwerking met hen

heb ik niet, maar we hebben wel contact.'

Zelf gaat Van Dongen niet meer op grotere schaal werken. Hij blijft actief binnen de regio Utrecht, maar merkt wel dat de vraag toeneemt en dat hij

tegen de grenzen van zijn capaciteit aanloopt. Het is dan ook niet voor niets dat hij een syllabus heeft ontwikkeld als lesmateriaal voor tandartsen die interesse hebben om ambulante mondzorg te gaan verlenen. Tandartsen die de mogelijkheden op dit gebied willen verkennen, mogen zijn apparatuur eenmalig gebruiken.

Novia Cura breidt wel uit. 'We timmeren flink aan de weg', zegt Van Venrooij, 'want de vraag naar deze zorg neemt toe. We gaan op korte termijn een derde bus aanschaffen, om ook in de regio Twente actief te kunnen worden. Veel concurrentie op dit gebied zien we niet, want het vergt een investering in tijd en geld om dit zorgmodel op te zetten.' De zorgverzekeraars staan er in ieder geval positief tegenover. Van Dongen heeft recent van Achmea gehoord dat het zijn logistieke kosten gaat vergoeden. En ook Van Venrooij zegt positieve reacties van de zorgverzekeraars te krijgen. 'Dat is ook begrijpelijk', zegt hij. 'De kosten voor de behandeling van verpleeghuisbewoners komt deels uit de AWBZ en deels uit het budget dat het verpleeghuis krijgt voor tandheelkundige verzorging van haar cliënten. Op plaatsen waar geen ambulante mondzorg beschikbaar is, moeten deze cliënten vergezeld door een begeleider met de taxibus naar de tandartspraktijk worden vervoerd. Die kosten worden met inzet van ambulante mondzorg uitgespaard.' ■

'Gelukkig werken ook steeds meer mondhygiënisten ambulant'

Informatie

www.ambulantetandarts.nl

www.noviacura.nl